

उभारणीखालील १२५० टीसीडी क्षमतेच्या सहकारी
साखर कारखान्यांना सुधारित प्रकल्प किंमत
रुपये ४५.०० कोटी प्रमाणे वाढीव शासकीय
भाग-भांडवल मंजूर करण्याबाबत.
शरद सहकारी साखर कारखाना लि., विहामांडवा,
ता.पैठण, जि. औरंगाबाद.

महाराष्ट्र शासन
सहकार, पणन व वस्त्रोदयोग विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : ससाका-२०१६/प्र.क्र.२०६/३-स
मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक : ३१ मार्च, २०१८.

वाचा :-

- १) शासन निर्णय, सहकार, पणन व वस्त्रोदयोग विभाग क्र. ससाका २६९९/प्र.क्र. १८५/३ स, दि. ४.८.२०००
- २) शासन निर्णय, सहकार, पणन व वस्त्रोदयोग विभाग क्र. ससाका १०१०/०२ राम/प्र.क्र. ०४/३ स, दि. २७.१०.२०१०.
- ३) शासन निर्णय क्रमांक: ससाका १०१३/१२-मंत्री/प्र.क्र.१८/३स, दि.३१.५.२०१४
- ४) शासन निर्णय समक्रमांक दिनांक ६.९.२०१४.
- ५) शासन शुद्धीपत्रक समक्रमांक दि.११.९. २०१४.
- ६) शासन निर्णय समक्रमांक दिनांक ३१.०३.२०१५.
- ७) वित्त विभाग परीपत्रक क्र.अर्थसं/२०१५ प्र.क्र.८५/अर्थ-३, दि.१७/४/२०१५.
- ८) वित्त विभाग परिपत्रक क्र. संकीर्ण/२०१५ प्र.क्र.३४/कोषा.प्रशा.५, दि.२४/७/२०१५.
- ९) वित्त विभाग परीपत्रक क्र.अर्थसं/२०१५ प्र.क्र.८५/अर्थ-३, दि.०६.०२.२०१६.
- १०) शासन निर्णय क्रमांक:ससाका-१०१४/प्र.क्र.५७/३-स, दि.३१.०३.२०१५.
- ११) शासन निर्णय क्रमांक:ससाका-१०१४/प्र.क्र.५७/३-स, दि.२३.०३.२०१६.
- १२) वित्त विभाग परीपत्रक क्र.अर्थसं-२०१७/प्र.क्र.७५/अर्थ-३, दि.१८/४/२०१७, व ०६.०२.२०१८.

प्रस्तावना :-

केंद्र शासनाने ऑगस्ट १९९८ मध्ये साखर धोरण शिथील केल्यानंतर या नवीन धोरणानुसार राज्यामध्ये नवीन सहकारी साखर कारखान्याची नोंदणी करण्यासंदर्भात तत्कालीन मंत्री (सहकार) यांच्या अध्यक्षतेखाली साखर उद्योगातील तज्ज्ञ व्यक्तींची एक समिती गठीत करण्यात आली होती. सदर समितीच्या शिफारशीनुसार प्रतिदिन १२५० मे.टन गाळप क्षमतेच्या कारखान्यांची उभारणी करण्याचे धोरण ठरविण्यात आले. नवीन नोंदणी झालेल्या प्रतिदिन १२५० मे.टन गाळप क्षमतेच्या यंत्रसामग्रीची किंमत राज्य सळागार समितीने १४२९.०० लाख एवढे निश्चित केली होती. त्या अनुषंगाने दिनांक ४.८.२००० रोजीच्या शासन निर्णयान्वये प्रतिदिन १२५० मे.टन गाळप क्षमतेच्या सहकारी साखर कारखान्याची प्रमाणित किंमत २८००.०० लाख इतकी निश्चित करण्यात आली होती. तथापि सिमेंट, स्टील व तदनुषंगिक बाबींच्या दरामध्ये गेल्या १० वर्षात झालेली वाढ विचारात घेऊन दि.६.८.२०१० रोजी झालेल्या मंत्रीमंडळाच्या बैठकीत १२५० टीसीडी क्षमतेच्या साखर कारखान्याची प्रमाणित किंमत रु.२८.०० कोटीवरुन रु.४५.०० कोटी एवढी निश्चित करण्यास मान्यता देण्यात आली. त्यानुषंगाने दिनांक २७ ऑक्टोबर, २०१० रोजी शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आला.

उभारणीखालील १२५० टीसीडी क्षमतेच्या ७ सहकारी साखर कारखान्यांना प्रमाणित किंमत रु.२८.०० कोटी विचारात घेऊन, देय असलेले शासकीय भागभांडवल यापूर्वी वितरित करण्यात आले आहे.

सदर कारखान्यांना सुधारित प्रमाणित किंमत रु.४५.०० कोटी विचारात घेऊन वाढीव शासकीय भाग भांडवल मंजूर करण्याबाबत दिनांक ७.५.२०१४ रोजी झालेल्या मंत्रीमंडळाच्या बैठकीत मान्यता देण्यात आली आहे. त्यानुषंगाने दिनांक ३१ मे, २०१४ रोजी शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आला. या निर्णयानुसार उभारणीखालील सहकारी साखर कारखान्यांना प्रमाणित किंमत रु.४५.०० कोटी विचारात घेऊन, उर्वरीत वाढीव शासकीय भागभांडवल मंजूर करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

दिनांक ७.५.२०१४ रोजी घेतलेल्या मंत्रीमंडळाच्या बैठकीत उभारणीखालील प्रतिदिन १२५० मे.टन गाळप क्षमतेच्या शरद सहकारी साखर कारखाना लि.औरंगाबाद या मराठवाडा विभागातील कारखान्यास १:५ या प्रमाणात त्यांना प्रकल्प उभारणीसाठी आलेल्या प्रत्यक्ष खर्चाच्या अथवा सुधारित प्रकल्प किंमतीनुसार १:५ या प्रमाणात यापैकी जे कमी होईल, त्यानुसार शासकीय भागभांडवल मंजूर करण्याचा निर्णय घेण्यात आला.

०२. दिनांक २३.०३.२०१६ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये या कारखान्यासह पुढील कारखान्यांना अर्थसहाय देण्यात आलेले आहे. १) भाऊसाहेब बिराजदार सहकारी साखर कारखाना म.उस्मानाबाद, २) बाणगांगा सहकारी साखर कारखाना म.उस्मानाबाद, ३) टोकाई सहकारी साखर कारखाना म.हिंगोली, ४) छत्रपती सहकारी साखर कारखाना म.बीड, ५) श्री संत कुर्मदास सहकारी साखर कारखाना म. सोलापूर सहकारी साखर कारखान्यांना या योजनेतर्गत कारखान्यांना प्रकल्प किंमतीनुसार देय शासकीय भाग-भांडवलाची रक्कम, यापूर्वी वितरीत करण्यात आलेले शासकीय भागभांडवल, उर्वरीत देय भाग-भांडवल, त्याचप्रमाणे सन २०१७-१८ या आर्थिक वर्षात सदर योजनेसाठी उपलब्ध असलेली तरतूद याबाबतचा तपशील खालील तक्त्यात दर्शविण्यात आलेला आहे.

(रु.लाखात)

अ क्र	कारखान्याचे नाव	उभा करावयाचे स्व भाग- भांडवल	उभारले ले स्व भाग भांडवल	रु.४५ कोटीनुसा र देय होणारी रक्कम	देय रकमेपैकी वितरीत करण्यात आलेली रक्कम	अर्थसंक ल्पिय तरतूद	उर्वरीत देय रक्कम
१	२	३	४	५	६	७	८
१	संत कुर्मदास स.सा.का.लि., माडा, जि.सोलापूर.	३००.९५	३८०.७०	१४९९.८५	१४९९.८५	१६०.००	०.००
२	भाऊसाहेब बिराजदार स. सा. कारखाना, जि.उस्मानाबाद.	३००.९५	३०२.६०	१४९९.८५	१४९९.८५		०.००
३	बाणगांगा सहकारी साखर कारखाना , जि.उस्मानाबाद.	३००.९५	३५०.४१	१४९९.८५	१४९९.८५		०.००

४	छत्रपती सहकारी साखर कारखाना , जि.बीड.	३००.९५	३००.९५	१४९४.७४	१४९४.७४		०.००
५	टोकाई सहकारी साखर कारखाना , जि.हिंगोली.	३००.९५	३०४.१०	१४९९.८५	१४९९.८५		०.००
६	शरद सहकारी साखर कारखाना लि., विहामांडवा, ता.पैठण, जि. औरंगाबाद	३००.९५	१९८.७८	१४९९.८५	१०४९.९९		१६०.००
एकूण				८९९३.९९	८५४४.९३	१६०.००	१६०.००

०३. सदर कारखान्यांना देय असलेल्या उपरोक्त तक्त्यामधील स्तंभ -८ येथे दर्शविण्यात आल्यानुसार शरद सहकारी साखर कारखाना लि., विहामांडवा, ता.पैठण, जि. औरंगाबाद या कारखान्यास उर्वरीत शासकीय भागभांडवल खालील अटीच्या अधिन राहून रु.१६०.००लाख इतकी रक्कम मंजूर करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. उर्वरीत शासकीय भाग-भांडवल गळीत हंगाम सुरु झाल्याबरोबर गळीतामधून सहा महिन्यात उभारणी करावी. कारखान्याच्या लेखा परिक्षणात उपस्थित झालेल्या आक्षेपाचे निराकरण दोन महिन्यात करण्यात यावे. तोपर्यंत या शासन निर्णयान्वये मंजूर होणारे शासकीय भाग-भांडवल संयुक्त खात्यात जमा करून कारखाना उभारणी कामी संयुक्त खात्यातील (कारखाना अध्यक्ष/कार्यकारी संचालक व प्रादेशिक सहसंचालक(साखर), औरंगाबाद/विशेष लेखा परिक्षक, वर्ग- १, सहकारी संस्था साखर, जालना यांच्या अधिनस्त) रक्कम काढण्यात यावी. भाग-भांडवलाची रक्कम प्राप्त होताच संयुक्त खात्यामध्ये जमा करण्यात येईल. खात्यामध्ये रक्कम जमा झाल्यानंतर अत्यावश्यक कामांचा आराखडा तयार करावा व त्याच बाबींसाठी खर्च करण्यात यावा. कारखान्याची अत्यावश्यक कामे करण्यासाठी खर्चाची परवानगी देण्यात यावी. कारखान्यातील कामांची वेळोवेळी तपासणी करण्यात यावी, करण्यात आलेली कामे अटी शर्थीची पूर्तता करतात किंवा कसे याची शहानिशा करावी. कामे समाधानकारक नसतील तर दिलेले शासकीय भाग-भांडवल वसूल करण्यात यावे. या अटीवर वित्तीय व प्रशासकिय मान्यता देण्यात येत आहे :-

या बाबीसाठी सन २०१७-१८ च्या अर्थसंकल्पात

मागाणी क्रमांक व्ही-३,

४४२५, सहकारावरील भांडवली खर्च,

सहकारी साखर कारखाने

(०३) पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना-राज्य योजनांतर्गत योजना

(००)(०३) सहकारी साखर कारखान्यांना भागभांडवली अंशदान (४४२५ ०३०२)

३२ अंशदाने

या लेखाशीर्षाखाली रु.१६०.००लाख इतकी तरतूद सुधारीत अंदाजान्वये उपलब्ध आहे. वरील खर्च सदर तरतूदीतून भागविण्यात यावा.

०४. वित्त विभाग परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०१७/प्र.क्र.७५/अर्थ-३, दि.१८.४.२०१७ अन्वये ५४-गुंतवणुका या बाबीखाली खर्च करण्यास विभागास अधिकार प्राप्त झाले असून, साखर आयुक्तालयाकडील प्राप्त

अहवालानुसार सदर परिपत्रकातील परिच्छेद ७ ते १८ पैकी ७अ, ११, १२, १३, १४, १५, १६, १७, १८ या प्रकरणी लागू नाही. परिच्छेद ७ब, ७क, ८, ९, १० या प्रकरणी लागू असलेल्या अटींची तसेच तपासणी सूचीप्रमाणे (अनु क्र.१) सर्व बाबींची सदर प्रकरणी पुर्तता होत आहे.

०५. वित्त विभाग परिपत्रक क्र.संकीर्ण-२०१५/प्र.क्र.३४, दि.२४.७.२०१५ मधील परिच्छेद ब मधील २ नुसार, वित्त विभाग परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०१७/प्र.क्र.७५/अर्थ-३, दि.१८.४.२०१७ च्या परिशिष्टातील अनु क्र.१,२,५,६,७,८ मधील बाबी लागू होत नाहीत. सदर योजना ही रेग्युलर राज्य योजनांतर्गत योजना असल्याने व अंशदान याखाली शासकीय भागभांडवल वितरण असल्याने नियोजन व वित्त विभागाच्या सहमतीची आवश्यकता नाही.

०६. वित्त विभाग परिपत्रक क्र.संकीर्ण-२०१५/प्र.क्र.३४/कोषा.प्रशा-५, दि.२४.७.२०१५, अन्वये मधील परिच्छेद ब मधील ३ नुसार, वित्त विभाग परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०१७/प्र.क्र.७५/अर्थ-३, दि.१८.४.२०१७ च्या परिशिष्टातील अनु क्र.३ योजनेच्या स्वरूपात अथवा व्याप्तीमध्ये बदल होत नसल्याने नियोजन व वित्त विभागाच्या सहमतीची आवश्यकता नाही.

०७. वित्त विभाग परिपत्रक क्र.संकीर्ण-२०१५/प्र.क्र.३४/कोषा.प्रशा-५, दि.२४.७.२०१५ मधील परिच्छेद ब मधील ३ नुसार, वित्त विभाग परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०१७/प्र.क्र.७५/अर्थ-३, दि.१८.४.२०१७ च्या परिशिष्टातील अनु क्र.९ संदर्भातील तपासणी सूची मधील याप्रकरणी लागू असलेल्या मुद्यांची पुर्तता होत आहे.

०८. वित्त विभाग परिपत्रक क्र.संकीर्ण-२०१५/प्र.क्र.३४/कोषा प्रशा-५, दि.२४.७.२०१५ मधील परिच्छेद अ नुसार या प्रकरणी माहिती खालीलप्रमाणे आहे.

१. विभागास प्रदान वित्तीय अधिकार:- वित्त विभाग परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०१७/प्र.क्र.७५/अर्थ-३, दि.१८.४.२०१७ अन्वये ५४-गुंतवणुका या बाबीखालील खर्च करण्यास विभागास अधिकार प्राप्त झाले असून सदर परिपत्रकातील तपासणी सूचीप्रमाणे लागू असलेल्या सर्व बाबींची सदर प्रकरणी पुर्तता होत आहे.

२. मंजूर निधी:- मागणी क्रमांक व्ही-३, ४४२५, सहकारावरील भांडवली खर्च, सहकारी साखर कारखाने(०३)पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना-राज्य योजनांतर्गत योजना, (००) (०३)सहकारी साखर कारखान्यांना भागभांडवली अंशदान (४४२५ ०३०२) या लेखाशिर्षाखाली सन २०१७-१८ या आर्थिक वर्षात रु.२००.०० लाख इतका निधी अर्थसंकल्पीत झाला असून त्यापैकी काहीही खर्च झालेला नाही.

३. मागील तीन महिन्यापूर्वी दिलेल्या अनुदानापैकी ७५ टक्के किंवा अधिक निधी खर्च झाला आहे:- ३ महिन्यापूर्वी निधी वितरीत करण्यात आलेला नाही.

४. ज्या लेखाशिर्षाखाली अनुदान वितरीत करण्यात येत आहे. त्या लेखाशिर्षातंर्गत १ वर्षापूर्वीचे संक्षिप्त देयक प्रलंबित नाही :- या योजनेखाली १ वर्ष जुने संक्षिप्त देयक त्याच शिर्षाखाली प्रलंबित नाही.

५. स्थानिक स्वराज्य संस्थांना अनुदान देताना त्यांच्याकडून राज्यशासनास येणे नाही किंवा येणे रक्कम समायोजित करण्यात आली आहे:- लागू नाही.

६. वैयक्तिक लाभार्थींचे देयक सादर करताना यादीसह व शक्यतो आधार क्रमांकासह सादर करावे:- लागू नाही.

७. बांधकामविषयक प्रस्तावांना प्रशासकीय मान्यता देताना सक्षम अधिकाऱ्याची मान्यता घेतल्याचा उल्लेख आदेशात असावा:- लागू नाही.

८. अधिनस्त कार्यालयाने खरेदी करण्यासाठी प्राधिकृत करण्याचा शासन निर्णय निर्गमित करण्यापूर्वी अशा खरेदीसाठी रितसर प्रशासकीय मान्यतेचे आदेश काढावेत:- लागू नाही.

९. खरेदीविषयक प्रक्रिया अद्यावत संबंधित शासन आदेशानुसार करावी व तसा उल्लेख प्रशासकीय मान्यतेत असावा:- शासनासाठी कोणतीही खरेदी या अंतर्गत करावयाची नाही. साखर कारखाने उभारणीसाठी शासकीय भाग भांडवलाचा देय हिस्सा देण्यात येत आहे. कारखान्याच्या बांधकामास व यंत्रसामुग्री खरेदीबाबत सनियंत्रण समितीची रथापना करण्यात आली आहे. सदर समितीची मान्यता घेऊनच कारखान्याने बांधकाम व यंत्रसामुग्री खरेदी करणे बंधनकारक आहे.

०९. साहित्य खरेदीची रक्कम पुरवठादाराच्या नावे इसीएस द्वारे अहरीत करावी:- कारखान्याच्या खरेदीबाबत खरेदीची रक्कम पुरवठादाराच्या नावे इसीएस द्वारे अदा करावी अशा सूचना सदर कारखान्यास या आदेशाद्वारे देण्यात येत आहेत.

१०. वरील बाबींची पुर्तता होत आहे याबाबतची दक्षता साखर आयुक्तांनी घ्यावी.

सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या परिपत्रक क्रमांक क्र. अर्थसं-२०१७/प्र.क्र.७५/अर्थसंकल्प-३, दि.१८.०४.२०१७ आणि दि.०६.०२.२०१८ अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकारान्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

११. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या बेवसाईटवर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०१८०३३११७०८०४५००२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(दिपक शि. देसाई)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

सहकार, पणन व वस्त्रोदयोग विभाग.

प्रति,

- १) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव.
- २) सर्व मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव.
- ३) प्रधान महालेखाकार, (लेखापरीक्षा-१ / २), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/नागपूर.
- ४) प्रधान महालेखाकार Vaucher Level Computer Section (V L C), मुंबई.
- ५) साखर आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ६) व्यवस्थापकीय संचालक, राष्ट्रीय सहकारी विकास निगम, नवी दिल्ली.
- ७) संचालक, साखर विकास निधी, कृषि भवन, नवी दिल्ली.
- ८) कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी साखर कारखाना संघ म., साखर भवन, ११ वा मजला, प्लॉट नं, २३०, नरिमन पॉर्ट, मुंबई.
- ९) महासंचालक, वसंतदादा साखर संशोधन संस्था, पुणे.
- १०) कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक मर्या., मुंबई.
- ११) कार्यकारी संचालक, शरद सहकारी साखर कारखाना लि., विहामांडवा, ता.पैठण, जि. औरंगाबाद.
- १२) विशेष लेखा परिक्षक, (वर्ग- १) सहकारी संस्था, (साखर), जालना.
- १३) प्रादेशिक सहसंचालक (साखर), पुणे/औरंगाबाद
- १४) जिल्हा कोषागार अधिकारी, कोषागार कार्यालय, पुणे
- १५) लेखाधिकारी साखर आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, साखर संकुल, शिवाजीनगर, पुणे
- १६) ऊर्जा विभाग - ऊर्जा-१ व ऊर्जा - ७, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
- १७) वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १८) नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १९) वेब को-ऑर्डिनेटर, कक्ष अधिकारी, १६-स, सहकार, पणन व वस्त्रोदयोग विभाग.
- २०) कक्ष अधिकारी - १३-स / १७-स / २५- स.
- २१) निवड नस्ती, ३ स, सहकार, पणन व वस्त्रोदयोग विभाग.

*****

शासन निर्णय क्र. ससाका-२०१६/प्र.क्र.२०६/३स, दि.३१ मार्च, २०१८.

परिशिष्ट “अ”

सहकारी साखर कारखान्यांना शासकीय भागभांडवल मंजूरीसाठी अटी व शर्ती

१. संस्था निम्नदर्शित कालावधीमध्ये सहा महिन्यांच्या आंत शासनास ५० टक्के विमोचनीय पसंती भाग देईल.
  - (आ) कारखान्यांकडून त्यास शासनातर्फ मिळालेल्या भागभांडवलाच्या रक्कमेपोटी शासनास १० वर्षीय “विमोचनीय पसंती भाग” दिले जातील.
  - (ब) शासनामार्फत मिळालेल्या भागभांडवलाच्या उर्वरित ५० टक्के रक्कमेचे १५ वर्षीय विमोचनीय पसंती भाग दिले जातील.
२. कारखान्याने शासनास दिलेल्या विमोचनीय पसंती भागाची परतफेड करण्यासाठी लगेच त्यास निव्वळ नफा मिळण्यापूर्वी भागभांडवल “विमोचनीय राखीव निधी” सुरु करावा आणि साखर आयुक्तांनी काही भाग किमान एकूण शासकीय भागभांडवलाच्या १/१५ इतकी रक्कम दरवर्षी हया फंडात जमा करावी.
३. उपरोक्त अट क्र.(२) मध्ये नमूद केलेल्या भागभांडवल विमोचन राखीव निधीच्या जागी कारखान्यांच्या पोट नियमात जर अशी तरतूद केली असेल तर त्या नुसारचे अधिकारात सभासदांकडून ठेवी (बिनपरतीच्या) स्वीकारून शासनाचे भागभांडवलाचे विमोचनासाठी वेगळा निधी उभारण्याचा विकल्प कारखान्यास राहील. कारखान्याच्या ज्या संबंधित पोट नियमात अशी स्पष्ट तरतूद असली पाहिजे कि, ठेव म्हणून ठेवलेली रक्कम रोखीत परतफेड केली जाणार नाही. परंतु, शासकीय भागभांडवलाचे विमोचनाची विर्निविष्ट मुदत पूर्ण झाल्यानंतर प्रत्येक उत्पादक भागधारकांच्या खात्यावर असलेल्या रक्कमेच्या मुल्याचा भाग मिळण्यास तो पात्र राहील.
४. “भागभांडवली विमोचन निधी” आणि वर अट क्रमांक (३) मध्ये नमूद केलेला निधी साखर आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य यांचे सूचनेनुसार गुंतविता येईल.
५. कारखान्यास त्यांच्या सभासदांस तो सभासद म्हणून असतांना शासनाचे संपूर्ण भागभांडवल परत केल्याशिवाय सभासदास भागभांडवलाचा भाग परत करता येणार नाही. जर सभासद संस्था अवसायनात निघाली तर साखर आयुक्त यांचेकडून घालण्यात येणा-या अटी व नियमास अधीन राहून सभासदाचे भागभांडवल परत करता येईल.
६. संस्थेला कोणत्याही वर्षी एका पेक्षा जास्त हफ्ते अदा करण्याची मुभा राहील किंवा संपूर्ण शासकीय भागभांडवलाची रक्कम विहित कालावधीत अदा करील.
७. संस्था शासनाचे पूर्व परवानगीने व शासनाने घालून दिलेल्या पद्धतीने व्यवस्थापकीय संचालकांची नेमणूक करील. व्यवस्थापकीय संचालकांची नेमणूक आणि सेवा या बाबतीतील अटी व नियमात शासनाच्या पूर्व परवानगीशिवाय बदल करता येणार नाही.
८. कारखाना शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्रमांक बीबीसी १०६४/३-जे, दिनांक ९ एप्रिल, १९६३ नमूद केलेल्या चार घटकांतील मागासवर्गीय उमेदवारासाठी नोकरीत ३४ टक्के जागा राखून ठेवील. शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक एसआरव्ही १०७१/६४५४/डी, दिनांक २९ मार्च, १९७२ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे उपरोक्त ३४ टक्के धरून आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल लोकांचा समावेश धरून एकूण ५० टक्के जागा राखून ठेवल्या जातील. ही टक्केवारी कारखान्यांत मागासलेले उमेदवार व आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल उमेदवार, नवीन नोकर

भरती करताना त्यांना योग्य प्रतिनिधीत्व मिळण्याच्या दृष्टीने लागू करण्यात येईल. शासनाच्या प्रचलित आदेशानुसार बढतीचे प्रकरणात २४ टक्के रिकाम्या जागा सेवेत असलेल्या अनुसूचित जाती/नवबौद्ध अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती आणि भटक्या जमाती व्यक्तीसाठी राखून ठेवल्या जातील.

९. आरक्षण पुढे चालू ठेवण्याबाबत जर आरक्षित केलेल्या कोणत्याही जागेकरीता मागासवर्गीय प्रवर्गातील एखादया विशिष्ट प्रवर्गाचा योग्य उमेदवार नियुक्तीसाठी उपलब्ध होत नसेल तर ते आरक्षण पुढीज ५ वर्ष पर्यंत तरतूदीच्या अधीन राहून पुढे चालू ठेवण्यात यावे. तथापि, कोणत्याही भरती प्रसंगी उपलब्ध झालेल्या एकूण जागापैकी आरक्षित पदे मिळून ५० टक्के पेक्षा जास्त पदे एका वेळी उपलब्ध होणार नाही. जर दोन पदे रिक्त असतील तर त्यापैकी एकच पद राहील तर ते पद अनरक्षित समजण्यात येईल. भरतीच्या वेळी ५० टक्के पेक्षा जास्त होणा-या आरक्षित पदांचे आरक्षण त्यानंतरच्या भरती प्रसंगी चालू ठेवण्यात यावे. मात्र हे आरक्षण ५ वर्षापेक्षा जास्त कालावधीसाठी पुढे चालू ठेवता येणार नाही. या अटीच्या अधिन राहील.
१०. नवीन सहकारी साखर कारखान्यांच्या बाबतीत त्यांनी कारखान्यांचे स्थायी काम करणे, वसाहत, मशिनरीचे फाऊंडेशन काम इ. बाबत साखर आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्या पूर्व परवानगीनेच मागणी नोंदवावी.
११. कारखाना शासन, भारतीय औद्योगिक वित्त महामंडळ किंवा कारखान्याच्या प्रकल्पास अर्थसहाय्य करणा-या संस्थेची पूर्व संमती घेतल्याशिवाय कोणतेही डिबैंचर्स आणि कॉन्ट्रॅक्ट लोन काढणार नाही किंवा आपल्या कर्ज घेण्याच्या शक्तीचा वापर करणार नाही.
१२. शासन घालून देईल अशा पद्धतीनुसार “लाभांश समानता निधी” उभारल्याशिवाय आणि शासनाच्या पूर्व परवानगीशिवाय कारखाना द.सा.द.शे. ६ टक्के पेक्षा अधिक लाभांश देऊ शकणार नाही. “भागभांडवल विमोचन निधी” नंतर लाभांश समानता निधीस प्राधान्य राहील.
१३. शासनाने खरेदी केलेले भाग प्रथमत : “पूर्ण किंमत देय” भाग असतील की, ज्यास संस्था गुंडाळण्यात (अवसायनात) येताना परत मिळण्याचा प्रथम हक्क राहील. परंतु तत्पूर्वी नफ्यातून किंवा उपरोक्त अट क्रमांक (२) आणि (३) न विमोचनीयमधू राहील.
१४. शासकीय भागभांडवल वापरण्यापूर्वी कारखाना वरील अटीच्या संबंधाने त्यांच्या पोट नियमात सुधारणा करील.
१५. जर महालेखापाल मुंबई/नागपूर यांनी कारखान्यांच्या हिशोबांची तपासणीची आवश्यकता दर्शविली तर कारखान्यांना हिशोबांचे सर्व कागदपत्र महालेखापाल, मुंबई/नागपूर यांचेकडून तपासून घेण्यासाठी सादर करील.
१६. कारखाना त्याचा संपूर्ण विमा व्यवसाय महाराष्ट्र शासनाचे इन्श्युरन्स फंडाबरोबर करील.
१७. संस्था तिच्या कार्यक्षेत्रात नोंदणीकृत असलेल्या मध्यवर्ती घाऊक भांडाराशी संलग्न राहील.
१८. शासकीय भागभांडवल मिळाल्याचे तारखेपासून ६ महिन्यांच्या आत कारखाना भाग दाखला/दाखल देईल, नाहीतर संपूर्ण भागभांडवलाची रक्कम परत करावी लागेल.
१९. यासाठी घालण्यात आलेल्या अटींचा भंग केल्यास, राज्य शासनास संपूर्ण अगर काही अंशी भागभांडवलाची रक्कम परत घेण्याचा अधिकार राहील.
२०. कारखाना, आर्किटेक्ट आणि स्थायी कामांसाठी कॉन्ट्रॅक्टर यांची नेमणूक साखर आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे अनुमतीने करेल.
२१. सेवेत भरतीसाठी शासनाने मान्य केलेला आकृतीबंध साखर कारखान्यांनी मान्य केला पाहिजे व त्या आकृतिबंधाच्या मर्यादेतच नोकर भरती करण्याची दक्षता घ्यावी.
२२. साखर कारखान्यांच्या महत्वाच्या पदावर काम करणा-या व्यक्तींची उदा. मुख्य

शेतकी अधिकारी, सचिव, मुख्य लेखापाल, चिफ केमिस्ट, चिफ इंजिनिअर्स व मुख्य उपविकास अधिकारी इ. अधिका-यांची नेमणूक योग्य त्या पात्र असलेल्या व अनुभव असलेल्या व्यक्तीमधूनच करण्यात यावी व या नेमणुकींना साखर आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांची मान्यता घ्यावी व अशा अधिकारी प्रतिनियुक्तीवर घेणे साखर कारखान्यास बंधनकारक राहील.

२३. भागभांडवल परतफेड निधीमध्ये पैसा न गुंतविता तो कारखान्याने स्वतःच्या व्यवहारात वापरला तर त्या रक्कमेवर वित्तिय संस्था, केंद्रिय वित्तिय संस्था त्याच्या कर्जावर ज्या प्रमाणे व्याज आकारणी करतात त्याप्रमाणे व्याज आकारण्यात येईल. सदर निधीची गुंतवणूक महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम १९६० च्या तरतुदीनुसार करण्यात यावी.

२४. प्रथम नामनिर्देशित झालेल्या मंडळाचा कालावधी संपल्यानंतर कारखान्याचे निर्वाचित मंडळ असेल.

२५. संस्था व्यवसायिक व अर्हता पात्र “मुख्य कार्यकारी” (चीफ एकझीक्युटिव) ची नियुक्ती करील.

२६. राष्ट्रीय सहकारी विकास निगमाला, कारखान्याच्या संचालक मंडळावर त्यांचा प्रतिनिधी नाम निर्देशित करण्याचा हक्क राहील. संचालक मंडळाच्या बैठकीस उपस्थित राहणा-या प्रतिनिधीचा होणारा खर्च कारखान्याकडून केला जाईल.

२७. प्लॉट आणि मशीनरीच्या ऑर्डर्स राज्यस्तरीय सल्लागार समिती कडून अंतिम केल्या जातील.

२८. या आदेशात निर्दिष्ट केलेल्या अटीचे उल्लंघन झाल्यास शासकीय भागभांडवलाच्या तसेच कर्जाच्या हिश्श्याची संपूर्ण अथवा काही रक्कम काढून घेण्याचा अधिकार शासनाला राहील किंवा शासकीय भागभांडवलाच्या /कर्जाच्या/ हिश्श्याच्या संदर्भात शासन भविष्यात वेळोवेळी ज्या अटी व शर्ती लागू करील त्या कारखान्यावर बंधनकारक राहतील.

२९. अस्तित्वात असलेल्या अटी सुधारणा करण्याचा, किंवा आणखी अटींची भर घालण्याचा अधिकार शासनास राहील.
